

Afrapportering vedr. projektet ”Middelfart i Gennemsnit”

J. Nr. 2009-7.42.03-0059

Algade 8
DK-5500 Middelfart
Telefon: +45 64 41 47 41
info@middelfart-museum.dk
www.middelfart-museum.dk
Bankkonto: 0755 755-56-80206
10. april 2012
AG 88.008 – /MN

BAGGRUND

Ideen bag projektet

Med ”Middelfart i Gennemsnit” prøver vi at indfange de helt almindelige sider af livet i Middelfart. Museet har i det forløbne år arbejdet med brugerinddragelse og i dette forløb var det netop middelfarternes daglige private tilværelse, der pirrede en del af brugernes nysgerrighed. Det nutidige dagligliv er imidlertid svært at indfange i de kulturhistoriske udstillinger og samlinger. Middelfart Museum benytter sig, i lighed med andre museer, normalt af ”Tidens Privilegium”: Vores genstande og historier har stået for tidens tand og hermed vist sig ”interessante”. Langt sværere er det om nutiden at sige hvad som er af signifikans, men det er netop det ”Middelfart i Gennemsnit” søger at dokumentere ved at bruge forskellige statistisk-tematiske snit. Ideen er at opfatte hele Middelfart som et samtidshistorisk ”museums-felt” og på visuel-etnologisk vis opsøge den prosaiske livsverden som dagliglivet udgør.

”Middelfart i Gennemsnit” sætter fokus på det middelmådige: Hvad finder man hvis man opsøger det absolut ordinære, dét som befinder sig på midelvejen, som jo både er Middelfarts geografiske og navnemæssige betydning? I projektet undersøges forskellige temaer, der optages i 3D så publikum får en næsten naturtro oplevelse af temaerne. I opsætningen på museet kan gæsterne selv vælge mellem 12 forskellige småfilm, der tilsammen udgør en mosaik af dagliglivet i Middelfart anno 2011.

Hvorfor brug af 3D teknik?

3D film er et usædvanligt filmteknisk medie som udmærker sig ved at skabe en oplevelse af fysisk at være til stede i den virkelighed som man ser. 3D teknikken ikke er nogen nyskabelse men har været brugt i forskellige sammenhænge, dog mest til ren underholdning.

At bruge 3D teknikken til at registrere og dokumentere sider af dagliglivet er en ny brug af mediet og det visuelle nærvær man opnår, egner sig rigtigt godt til at sætte fokus på de objekter og omgivelser, som er typisk for dagligdagen. På sigt kan denne dokumentation vise sig at være af yderligere interesse, hvis man engang i fremtiden vil se - og komme nærmere en oplevelse af at ”være i” – en typisk provinsby anno 2011.

Den ”realisme” man opnår ved 3D teknikken er især et yngre publikum velkendt, idet mange computerspil tilstræber 3D effekter. I dag, hvor computerspilsindustrien har overhalet filmindustrien, er denne æstetik for mange unge den visuelle reference som de kan forbinde sig med. Dermed har vi håbet at brugen af 3D kunne skabe større interesse for projektet og museets arbejde med dokumentation og registrering af fortid og nutid.

Endelig har 3D teknik været anvendt før i Middelfart idet en af landets mest produktive stereoskopfotografer, Peter Fangel, kom fra Middelfart. Han tog en mængde billeder fra Middelfart by og omegn fra 1880'erne til 1920 og størstedelen af hans glasnegativer findes i dag i Middelfart Museums samling. Brugen af 3D teknikken i optagelserne til "Middelfart i Gennemsnit" muliggjorde at vi kunne anvende Fangels motiver fra Middelfart og lade disse indgå på lige fod med de nutidige optagelser således at vi fik en fin visuel oplevelse af kontrasten - og forbindelsen - mellem Middelfart i slutningen af 1800-tallet og Middelfart i dag.

Økonomi

I 2009 vi et tilskud på 594.500 kr. fra Kulturarvsstyrelsen, Formidlingspulje 1. Beløbet dækkede dels lønudgifter til udvikling af konceptuelt snit, udarbejdelse af manuskript, interviews med deltagere m.m. samt den tekniske del, der bl.a. bestod i leje af optagerudstyr (kamera, lamper, lyd) samt udgifter til postproduktionen (klip, lydmix, lydstudie m.m.) samt afviklingssystemet til installeringen af projektet på museet.

Samarbejdspartnere

Dokumentarist Michael Madsen (MM) har stået for udvikling af det konceptuelle snit i samarbejde med museumsinspektør Maiken Nørup (MN). MM stod desuden for udarbejdelse af manuskript, interviews med medvirkende, samt hele produktions- og postproduktionsfasen, dvs. 3D optagelser og klip.

Post produktionsselskabet Postyr stod for colorgrading produktion af DCP master til brug for biografvisning og Blu-ray 3D disk til afvikling af filmen på museet.

Lydkunster og lyddesigner Øivind Weingarde stod for lyddesign. Steen Johannessen var teknisk rådgiver.

Tidsplan

Oprindeligt var projektet planlagt afsluttet 1. november 2010 med disse faser i projektføreløbet:

1. Planlægningsfase i aug. – dec. 2009 til udvikling af projektets konceptuelle snit.
2. Udviklingsfase i jan.-marts med udarbejdelse af endeligt manuskript samt casting af medvirkende personer og kortlægning af locations, for at reducerer optagelsesdagene mest mulige.
3. Produktionsfase april-maj 2010 med de filmiske optagelser.
4. Postproduktion juni-aug. 2010 med klipning og redigering af optagelserne samt redigering af lyd.

Tidsplanen blev imidlertid forskydet allerede ved projektets start i august 2009, hvor museets leder blev langtidssygemeldt. Herefter blev MN konstitueret som leder og måtte overtage en række arbejdsopgaver, hvilket betød at planlægningsfasen måtte udskydes. Dernæst løb projektet ind i tekniske problemer. Filmoptagelser med 3D kamera er stadig lidt af et pionerarbejde og de firmaer, der udvikler 3D kameraer var ved projektets start netop ved at lancere de første typer til almindeligt salg – men det viste sig at der var langt fra annonceringen af kameraet til den konkrete mulighed for at købe et eksemplar. I projektet havde vi regnet med at købe et kamera som Panasonic havde meldt ud ville komme på markedet i januar 2010. Dette blev imidlertid forsinket og kom først i oktober 2010, hvorefter optagelserne gik i gang.

Da vi havde omkring 40% af optagelserne lavede vi en række testfremvisninger og her viste det sig at kvaliteten ikke var som forventet. Efter mange overvejelser besluttede vi at skrotte optagelserne købe et netop nylanceret kamera fra en anden producent, JVC, der havde bedre testresultater. Alle disse forhold betød at projektet blev forsinket i et år – og først fik "premiere" i november 2011.

KONCEPTUELT SNIT

Manuskript

Arbejdsmetoden bag "Middelfart i Gennemsnit" har været dokumentaristisk, dvs. at manuskriptet alene har været at læse som en tematisk indkredsning og ikke en eksakt beskrivelse af de endelige (del-) film, idet der arbejdedes med en åbenhed for hvad de medvirkende fortalte i de endelige optagelser. Filmernes liv kom således til dels til at bero på de spontane glimt som det lykkedes at indfange og som ikke kunne planlægges. Manuskriptet blev først og fremmest anvendt til at indkredse hvilke personer vi skulle søge efter til at medvirke i de enkelte 12 del-film. De medvirkende blev på forhånd orienteret om hvad de skulle fortælle om. Dette blev indkredset ved en forudgående research-samtale og under selve optagelserne blev deres fortælling fokuseret af de spørgsmål som MM stillede. Udover denne styring har de medvirkende selv formuleret hvad der bliver sagt i filmen. Eneste undtagelse herfra er den første film, hvor det konceptuelle snit bliver forklaret. Til denne optagelse var der lavet et manuskript, hvis ordlyd blev fulgt til punkt og prikke.

Det overordnede konceptuelle greb i manuskriptet og projektet tog udgangspunkt i et af museets centrale arbejdsredskaber, nemlig "Saglig Registrant for Kulturhistoriske Museer". Ved at bruge kategorier fra registranten søger "Middelfart i Gennemsnit" at udforske hvad monstro gemmer sig bag udvalgte kategoriers "gennemsnitlighed", og således sammenligne Middelfart med korresponderende landsgennemsnit, hvor dette er muligt. Mere underliggende, som en slags rød tråd, er ideen at filmen samlet set "kortlægger" et livs aspekter anno i dag, om man boede på den gyldne middelvej i Middelfart.

Rent "museums-teknisk" er projektets udgangspunkt i "Saglig Registrant" desuden et forsøg på at fremvise vor tids "metode", hvis videnskabelighed søger og hylder det objektive - og jo således har flyttet sig langt fra museets fødsel i wunderkammeret eller raritetskabinettet, som jo på mange måder repræsenterede det uforklarlige, ukendte og dermed forunderlige. Men beror forståelse af verden til syvende og sidst ikke på fortolkning, og dermed et vist mål af subjektivitet? Og dykker man ned i det absolut gennemsnitlige, finder man så alligevel ikke først og fremmest noget unikt?

Dette spændingsforhold mellem objektivitet og subjektivitet, fysiske genstande og levet liv - og dets "usynlighed" eller "genstandsløshed" når det f.eks. gælder følelser og drømme - er "Saglig Registrant" bevidst om og det er et vilkår som de kulturhistoriske museer løbende forholder sig til i deres arbejde med genstandsindsamling og formidling. Med projektet her har vi søgt at vise dette grundvilkår og skabe større indblik i og interesse for, hvordan de kulturhistoriske museer arbejder med at fastholde og formidle "det levede liv" bl.a. gennem indsamling af objekter fra det typiske og helt gennemsnitlige dagligliv.

De udvalgte kategorier fra "Saglig registrant" blev:

- Film nr.   1 "Museumshistorie", som beskriver projektets idé og opbygning.
- 2: "Helt Ubestemmelige Genstande".
- 3: "Stat og Samfund; Levnedsløb: Herunder beskrivelser af en persons livsforløb"
- 4: "Stat og Samfund; Døgnet: Herunder døgnets rytme"
- 5: "Genstande til personlig brug: Sparebøsser"

- 6: "Stat og Samfund; Forsikringsvæsen: Herunder livs- og pensionsforsikringer"
- 7: "Stat og Samfund; Velgørenhed: Herunder organiseret som uorganiseret bistand (husly o.l)"
- 8: "Militærvæsen; Militære Operationer: Guerillavirksomhed"
- 9: "Genstande til personlig brug: Lomme- og notesbøger"
- 10: "Stat og Samfund; Læger: Herunder bartskeerere samt "kloge koner""
- 11: "Bosættelse; Flytning"
- 12: "Fritids- og forlystelseliv; Leg: Stereoskop-billeder"

Casting og optagelser

Castingen af medvirkende blev indkredset ud fra hvilke personer, der var oplagte til at repræsentere de udvalgte kategorier i "Saglig Registrant". Nogle medvirkende var mere eller mindre selvskrævet til at deltage f.eks. museets eneste inspektør i kategorien "Museumshistorie", en af byens tre præster i kategorien "Levnedsskildringer" eller kommunens eneste håndlæser i kategorien "Kloge koner". Andre medvirkende skulle findes blandt flere potentielle medvirkende men i afgrænsede virkefelter, hvor det var forholdsvis nemt at få skabt kontakt f.eks. lokalpolitiet til kategorien "Døgnrytme", et flyttefirma i kategorien "Flytning" og den lokale afdelingen for hjemmeværnet i kategorien "Guerillavirksomhed". Endelig var der nogle medvirkende, der måtte findes ud fra et bredere virkefelt. Den medvirkende i "Ubestemmelige genstande" dukkede som den eneste op efter en efterlysning i lokalavisen mens den unge pige i kategorien "Lomme- og notesbøger" blev fundet gennem ungdomsskolens netværk. Endelig blev den anonyme medvirkende i kategorien "Velgørenhed, herunder organiseret som uorganiseret bistand (husly o.l)" fundet gennem en række uformelle henvendelser.

Nogle udvalgte kategorier lykkedes det ikke at finde medvirkende til f.eks. ville vi gerne have en kvinde på 78 år – den gennemsnitlige levealder i Middelfart – til at posere nøgen ved et lægebesøg "Det menneskelige legeme", men det var ikke muligt at finde medvirkende til denne opgave.

Optagelserne foregik på de steder som var relevante for de udvalgte kategorier og fulgte således det arbejde, hjem eller de omgivelser som personerne fra de udvalgte kategorier hørte hjemme i. Desuden blev der foretaget en række generelle – men allegoriske eller associative - optagelser i selve Middelfart og i kommunen.

Redigering

Redigeringen af Middelfart I Gennemsnit – såvel som den generelle brug af 3D – var et pionerarbejde, for så vidt at filmen er Danmarks første dokumentar optaget i 3D. Dette betød forlænget optageperiode, da MM også selv måtte optage filmen da der ikke i Danmark er nogen fotograf som har arbejdet dokumentaristisk med 3D – ligesom MM selv klippede filmen, da der heller ikke er 3D klippe-erfaring med 3D. Således var det for MM også et spørgsmål om at udforske et nyt filmisk medie, hvor man fx i forhold til optagelserne må have for øje at det er et rum man filmer og ikke som sådan en visuel komposition. I forhold til 3D klip, må man være opmærksom på, at øjet læser et 3D billede langsommere og anderledes end et i 2D, og klippe-rytmen og vekslen i 3D dybde må afpasses herefter.

Endelig viste mastereringen af filmen, dvs. farvekorrektion og versionering til biograf fremvisning, ligeledes som rent pionerarbejde, idet 3D billedrummet rummer helt nye (men også vanskelige) muligheder og tekniske

udfordringer. Her var post-produktions selskabet Postyr en meget stor hjælp og har har reelt arbejdt langt ud over hvad de blev betalt for, men også for dem har det været vigtig erfaring.

TEKNISK SET UP

Valg af kamera

Hvor en række 3D kameraer blev annonceret som vi begyndte at interessere os for dette format, lod deres vej til butikkerne vente på sig, ligesom deres tekniske formåen viste sig utilfredsstillende, som nævnt ovenfor. Omvendt var det en gave at opdage Fangels historiske stereogrammer, da de på en måde gave en reference-ramme for vor nutidige brug af 3D, dvs. en ret enkel og ikke-spektakulær brug af selve 3D effekten, men derimod et meget bevidst arbejde med placeringen af kameraet i forhold til motiv. Således er selv personer i filmen optaget som "objekter" kameraet flyttet rundt omkring i forskellige positioner.

Lyd

Lyddesignet er holdt overvejende naturalistisk og har i stedet som centralt greb, at mikrofon var placeret på kamera, dvs. at perspektivet i lyden hele tiden følger kameraets placering. Dette giver således ikke den "nære lyd" af personer som når man har fx en trådløs mikrofon på kroppen, men understreger derimod at i denne film observere vi først og fremmest.

Hardware

3D kameraet var af mærket JVC, filmen er klippe i Final Cut på mac og lyden er lavet i Pro Tools. Colorgrading er i bla. DaVinci.

Installation på museet

Et 65 tommers Panasonic fladskærms TV (markedets bedste inden for 3D visning) samt 3D Blu Ray afspiller sikrer optimal og driftsikker fremvisning. Filmen vil i øvrigt med lignende setup let kunne "dubleres".

RESULTAT

Hvad har vi opnået

Med "Middelfart i Gennemsnit" har vi fået en visuel og finurlig samtidokumentation af det typiske for Middelfart anno 2011. Hele projektet har som sagt været udformet med henblik på at give museumsgæsten et indblik i, hvad Middelfart er i dag. I løbet af projektet stod det dog klart at interessen for projektet var ret stor og at den rakte ud over ideen om projektet som en installation i museets udstilling. Dette skyldes dels at det er de første filmiske 3D optagelser af dokumentarisk karakter, der er lavet herhjemme og dels at MMs arbejde med dokumentarfilm fik stor hjemlig og international anerkendelse indenfor filmindustrien i løbet af projektet med hans foregående film, Into Eternity. Efter aftale med Kulturarvsstyrelsen blev der derfor lavet en ren filmversion af projektet til visning i biografer med henblik på visning på filmfestivaler. I november 2011 blev "Middelfart i Gennemsnit" nomineret til bedste danske dokumentarfilm på CPH:DOX og i februar 2012 blev filmen vist ved to forestillinger på festivalen "Documentary Fortnight" på MoMA, New York. I 2012 skal filmen desuden vises på Planete Doc, Polen, ligesom Polsk fjernsyn har vist interesse for at vise filmen i 3D. Andre festivaler har bredt om screeners og det vil sandsynligvis føre til flere festival visninger.

Lokalt har projektet også skabt opmærksomhed både som film og som installation på museet. Da opsætningen på museet kun tillader at fire personer kan se filmen ad gangen valgte vi at lave en premiere i samarbejde med den lokale biograf, hvor Middelfarts indbyggere var inviteret til at se resultatet. Vi havde premiere den 27. november og derefter blev projektet opsat som installation på museet til almindelig visning. Projektet er blevet diskuteret meget i byen og vi har fået mange positive tilkendegivelser. Således var projektet omdrejningspunktet i årets jule prædike i Middelfart Kirke ligesom projektet har fået meget spaltepads i de lokale aviser bl.a. på baggrund af, at filmen er blevet vist på festivaler.

Projektet vil fremover blive vist i en af museets udstillingsbygninger, hvor det er planlagt at indgå som en væsentlig del af en kommende udstilling, der sætter fokus på hvad Middelfart er, og har været.

Sluttelig kan det næves at Middelfart Museum fortsat vil udforske 3D mediets muligheder i et fortsat samarbejde med MM omkring 3D projektet "1914", en international dokumentarfilm baseret udelukkende på historiske billeder fra dette skelsættende år. "1914" er støttet af New Danish Screen ved Det Danske Filminstitut og Middelfart Museum vil spille en central rolle i indsamlingen af billederne.